

PDF
Complete

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

MEMÒRIA FINAL 2018

INVENTARI DEL PATRIMONI FLUVIAL DEL GAIÀ.

Desembre 2018

Inventari del patrimoni fluvial
del riu Gaià

INVENTARI DEL PATRIMONI FLUVIAL DEL GAIÀ

-Localització i identificació-

Alt Camp - Anoia - Conca de Barberà – Tarragonès

febrer de 2018

Associació Terres del Gaià

Amb el recolzament de

Associació Cultural Baixa Segarra

Centre d'Estudis d'Altafulla

Centre d'Estudis del Gaià

Equip redactor

Isidre Pastor, arqueòleg i historiador de l'art

Maribel Serra, historiadora i documentalista

Isaura Solé, historiadora de l'art

SUMARI

 PDF
Complete

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Introducció	3
1. Objectius assolits	4
A. Introducció dels elements referenciats a la base de dades	6
B. Georeferenciació cartogràfica dels elements referenciats	10
2. CONCLUSIONS	11

INTRODUCCIO

El passat febrer vam presentar des de Terres del Gaià, amb el suport del Centre d'Estudis d'Altafulla, el Centre d'Estudis del Gaià i l'Associació Cultural Baixa Segarra el projecte per l'Inventari de Patrimoni Fluvial del Gaià. La proposta d'aquest projecte es fonamenta en la voluntat de posar en valor el patrimoni d'un riu, el Gaià, que uneix comarques i municipis diferents, des de la Conca de Barberà al Tarragonès, erigint-se com a un bé comú del conjunt de la societat.

Per tal d'assolir aquest propòsit, es va considerar primordial poder disposar d'una relació i descripció de cada un dels elements que el conformen, tasca que es concreta amb l'elaboració d'un instrument que permeti fer un recull sistemàtic de les dades dels diferents béns, per tal de poder ser processades de forma sistemàtica.

Aquest inventari, totalment accessible en línia, no serà només una simple llista d'elements que conformen aquest patrimoni, sinó que esdevindrà un instrument que afavoreixi la divulgació, el coneixement i la recerca dels valors històrics, socials, arquitectònics, etnològics i mediambientals de la conca del riu Gaià. Crear una eina com aquesta esdevé una actuació de protecció i custòdia d'aquest patrimoni i del territori, amenaçat tant per l'acció de l'home com de la natura.

Per tal d'aconseguir aquests objectius generals o grans propòsits, es van marcar uns objectius específics:

- Crear i desenvolupar una eina que permeti emmagatzemar, sistematitzar i localitzar totes les estructures i elements que conformen el patrimoni fluvial del Gaià.

En aquest sentit, s'ha desenvolupat la base de dades Omeka (<https://terresdelgaia.omeka.net/>) i s'ha seguit omplint la bibliografia online Zotero https://www.zotero.org/terres_del_gaia/items.

Per poder desenvolupar amb més eficiència les possibilitats d'aquestes eines i omplir-les de contingut, s'ha fet una formació específica a diferents usuaris per optimitzar l'entrada de dades. S'ha aconseguit introduir un centenar d'items, tot i que no s'han pogut verificar i completar les informacions més històriques que requereixen d'una tasca d'investigació.

- Identificar i catalogar els béns susceptibles de ser protegits i indicar, si s'escau, les actuacions a fer.

Fins ara s'han verificat alguns elements ja protegits bàsicament coma a BIL. Queda pendent el buidatge d'alguns catàlegs de patrimoni i POUM's

- Difondre els resultats obtinguts.

S'han organitzat dues Jornades de Divulgació, una coincidint amb les Jornades de Patrimoni :

<https://patrimonifluvialdelgaia.com/2018/10/02/visita-guiada-a-lantiga-central-electrica-de-querol/>

I l'altra a Altafulla sobre l'embassament, que es durà a terme la segona quinzena de gener del 2019.

S'ha publicat un article al Diari Ara:

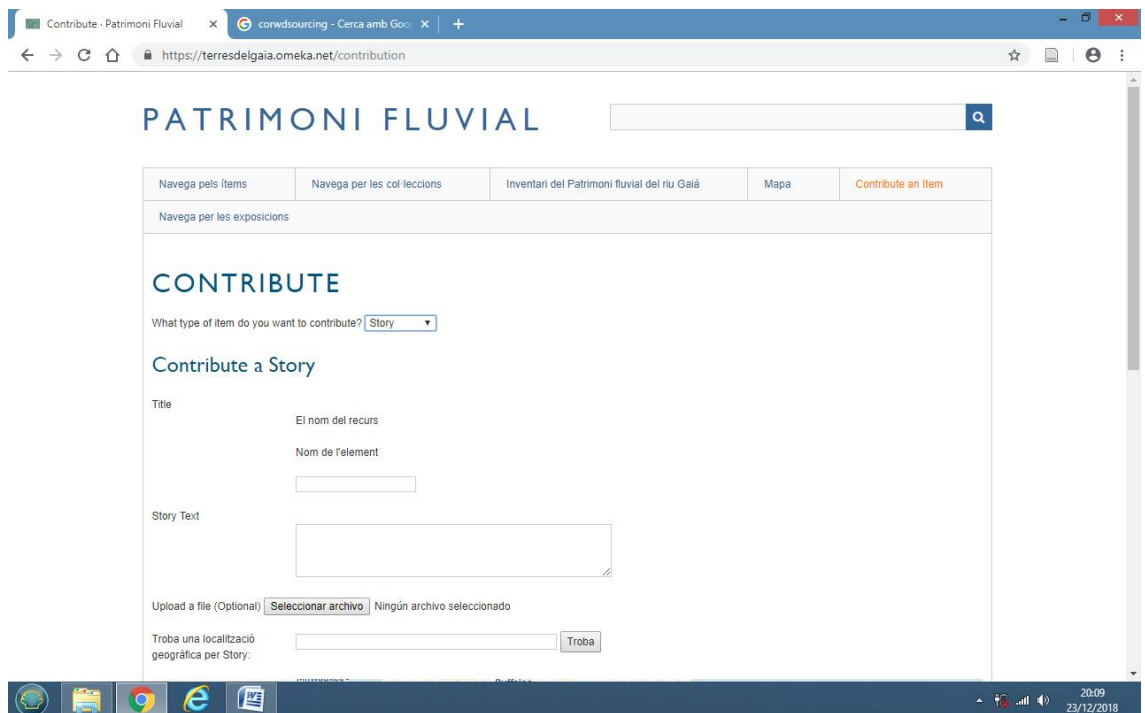
S'ha mantingut el Blog de Patrimoni (abans citat)

I s'han organitzat intercanvis amb altres equips que han treballat o treballen el patrimoni fluvial que es duran a terme el 2019, i que s'han pogut fer efectives gràcies a l'assistència al Curset Camins d'Aigua.

<https://www.arquitectes.cat/ca/aadipa-xli-curset>

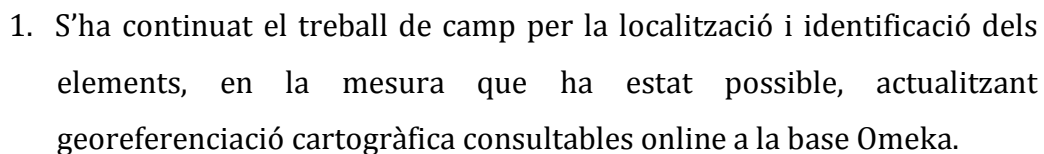
S'han fet unes xapes amb el logos del projecte que s'han anat repartint fent-ne difusió.

D'altra banda, la base de dades Omeka permet que hi hagi col.laboradors externs, **crowdsourcing**, que introdueixin informació.

D'aquesta manera, s'estan organitzant trobades als diferents pobles per explicar el projecte i fer una crida a la participació col·laborativa; sigui amb imatges, coneixements, informació diversa,

<https://patrimonifluvialdelgaia.com/2018/03/16/un-perfil-longitudinal-dels-molins-del-riu-gaia/>

L'estructura i els camps de la base de dades ja es van especificar en el projecte presentat al febrer. En aquest moment el contingut de la base és el següent:

6

	6
Revisats i publicats	99

TOTAL	107
--------------	------------

S'han entrat, doncs, un total de 105 elements patrimonials dels quals són visibles públicament a través del lloc web <https://terresdelgaia.omeka.net/> 99.

Entre aquest elements hi ha uns quants qualificats de destacats. Són elements rars, com una poalanca, de gran valor patrimonial com el Molí de la Torre o la central de Querol-El Pont d'Armentera. Es poden consultar online.

Tot i així, encara s'ha de desenvolupar per exposicions, que ens permetrà agrupar els elements d'una mateixa categoria, o agrupar-los per interessos diversos.

Pel que fa a la indexació, el conjunt d'etiquetes (paraules clau), permet per cerca per diferents tipus d'elements. Les etiquetes es van afegint segons els nous elements inventariats.

Etiqueta o tipus d'estructura	Quantitat d'elements
Abulló	2
Aqüeducte	9
Bagant	1
Bassa	8
Boixarrera	1
Canal	2
Carcaba	1
Celler	1

	2
Cisterna	1
Colònia obrera	1
Deu	1
Distribuïdor	2
Estellador	2
Fàbrica	2
Farga	1
Estació d'Aforament	1
Manantial	1
Mas	1
Mina	2
Molí	22
Palanca	1
Pedrera	1
Polanca	1
Pont	1
Pou de gel	1
Rec	4
Rentadors	3

	3
Resclosa	23
Sèquia	22
Sobreeixidor	1
Túnel	1

Al denominar cadascun dels elements ens hem trobat que, segons la zona, són designats per diferents mots, cosa que ens ha portat a elaborar un glossari que està en construcció i permetrà recuperar, conèixer i enriquir el vocabulari relacionat amb l'aigua amb les seves variacions territorials

De moment s'han entrat, per comarques els següents elements:

Tram	Quantitat d'ítems
Tram 1 – Alt Gaià	65
Tram 2 – Mig Gaià	18
Tram 3 – Baix Gaià	24

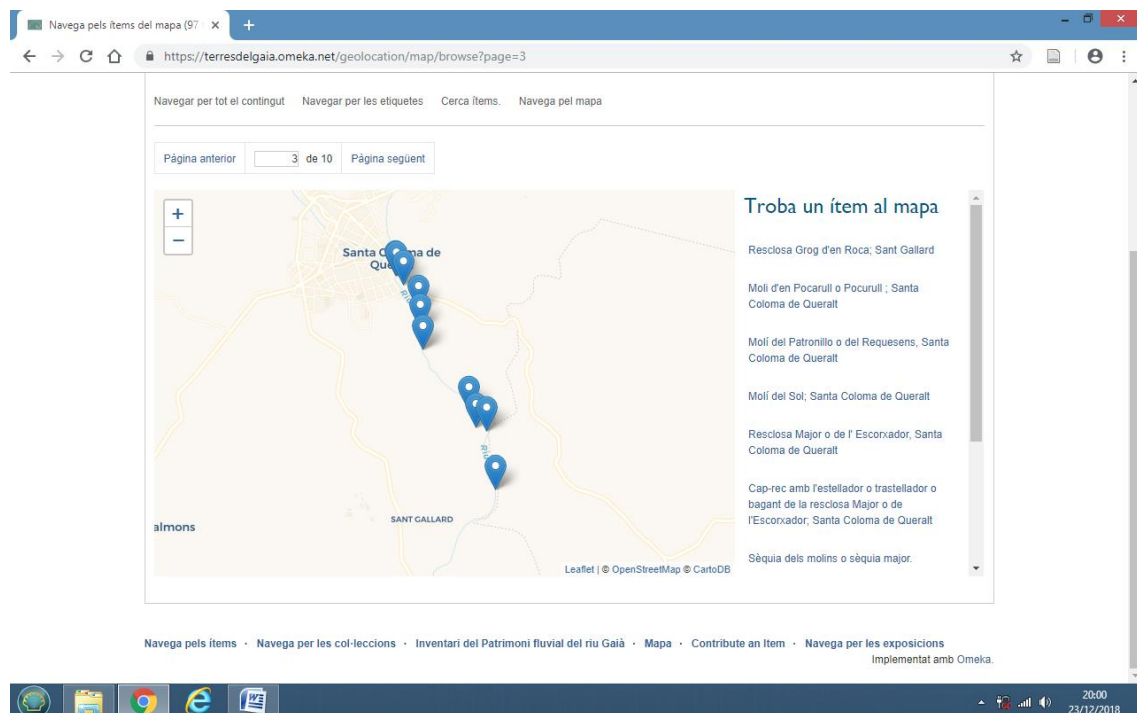
Les diferents sortides de camp, però, ens permeten assegurar que probablement l'inventari s'enriquirà en una quantitat similar a la que ja tenim entrada, de manera que encara resta feina a fer.

Cadascun d'aquests elements van acompanyats de fotografies i, en algun cas, esquemes o dibuixos que enriqueixen la comprensió de cadascun.

Adjuntem una fotografia de cadascun en la base que formarà part de l'Inventari de Patrimoni Etnològic. .

Classificació dels elements referenciats

La base de dades permet georeferenciar els diferents elements sobre un mapa a partir de les coordenades geogràfiques. Tot i així, s'ha inclòs un altre apartat per a poder introduir les dades de georeferenciació en forma de coordenades UTM, ja que hem observat que, de vegades, el mapa per defecte que mostra la base, el google maps, presenta errors.

El sistema que presenta Omeka per defecte, no permet mostrar el perfil sencer del riu, i cal anar passant "pàgines". Per això s'ha elaborat la planimetria esquemàtica que adjuntem, a la que ens hem referit anteriorment, i que permet fer-se una idea de la riquesa patrimonial del riu Gaià.

Un dels projectes futurs serà elaborar, conjuntament amb una editorial, una mapa amb les localitzacions dels diferents elements.

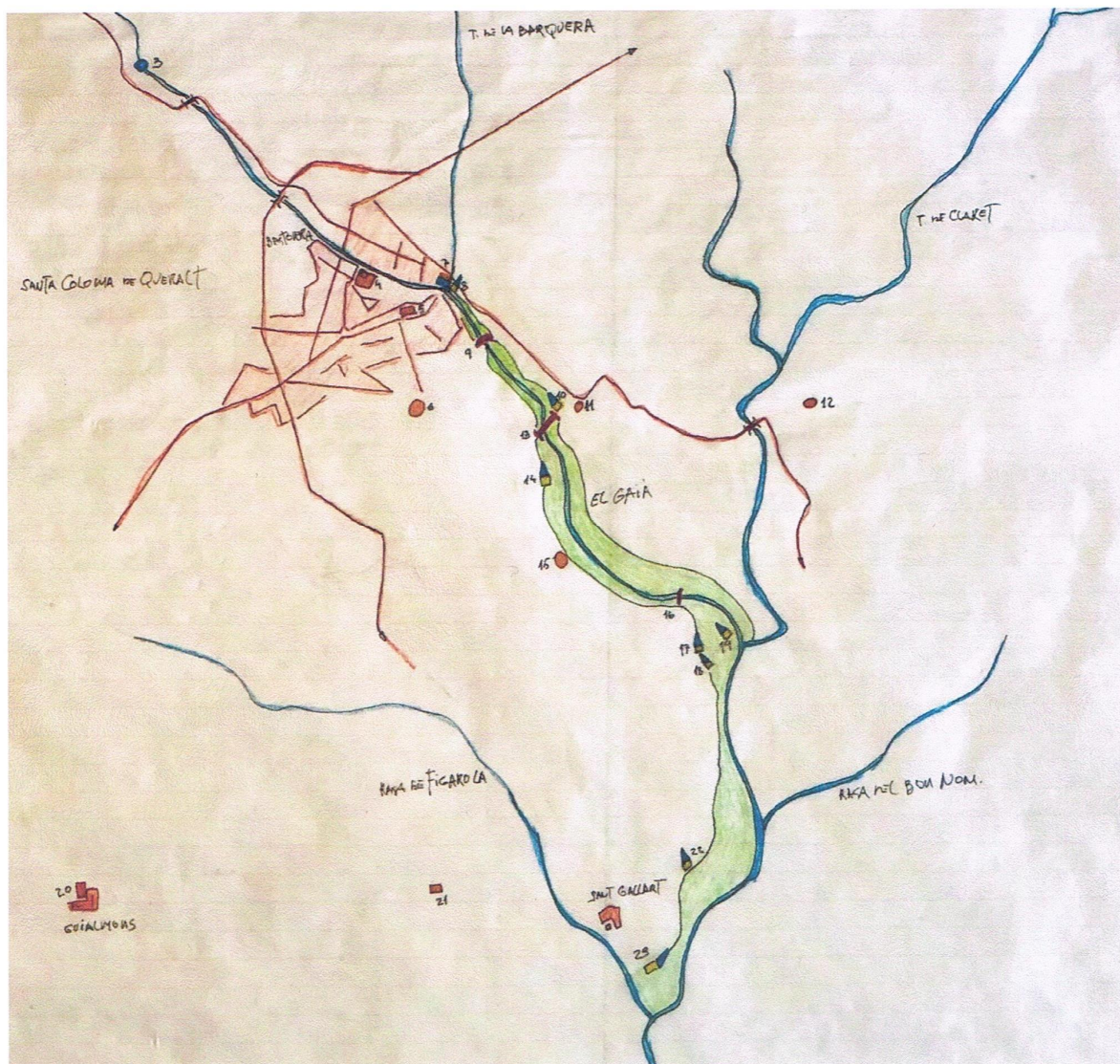
PDF
Complete

Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

ulics a l'entorn del Gaià:

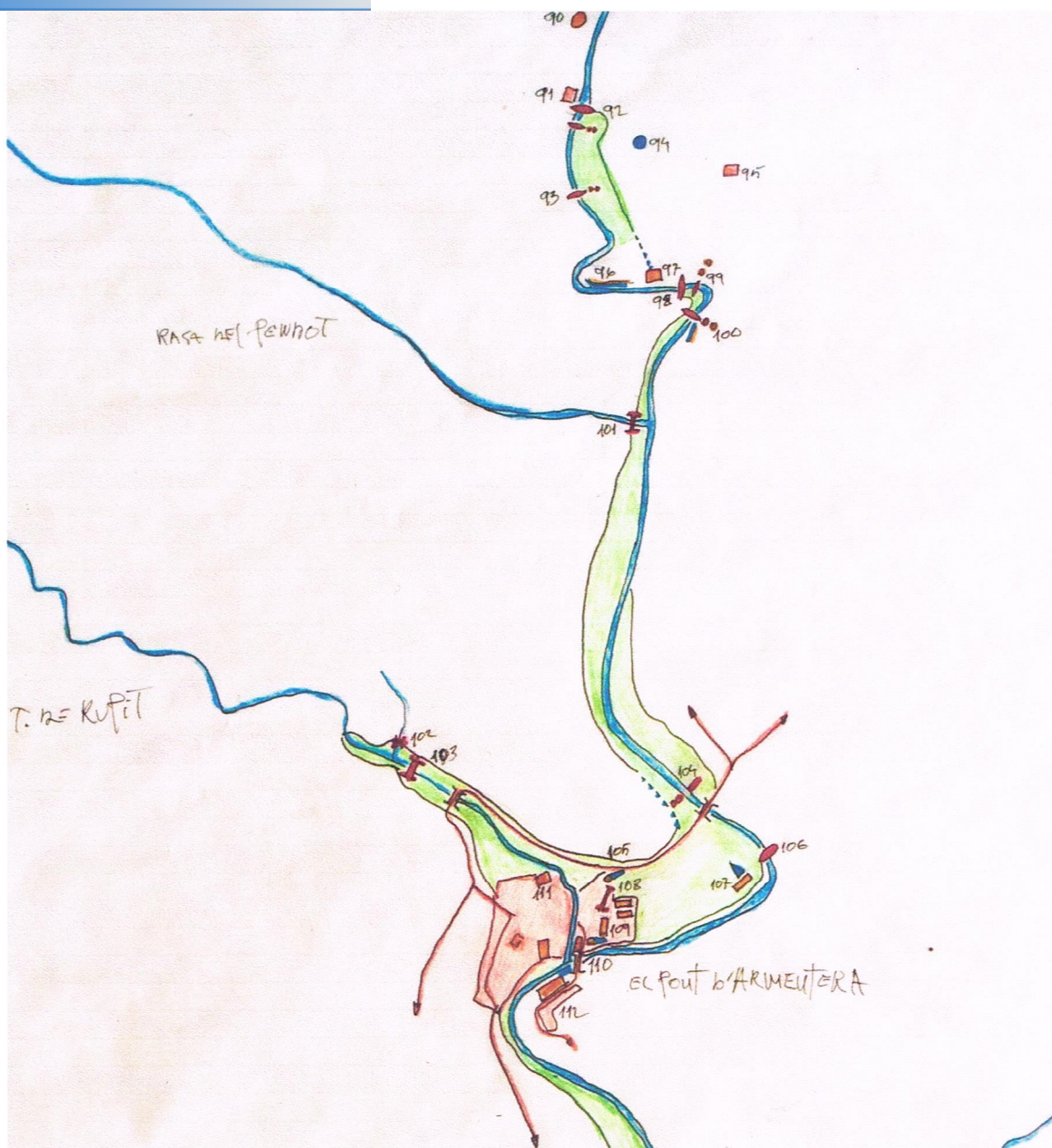
conjunt hidrogràfic de Santa Coloma de Queralt

9. Resclosa de l'Escorxador. 10. El Moli Nou. 13. El Pont del Moli Nou.
14. El Moli de la Torre. 16. Resclosa del Moli del Sol.
17. El Moli de Pocarull. 18. El Moli de Petronillo o de Recasens.
19. El Moli del Sol. 22. El Moli Vell de Sant Gallart.
23. El Moli de Baix de Sant Gallart.

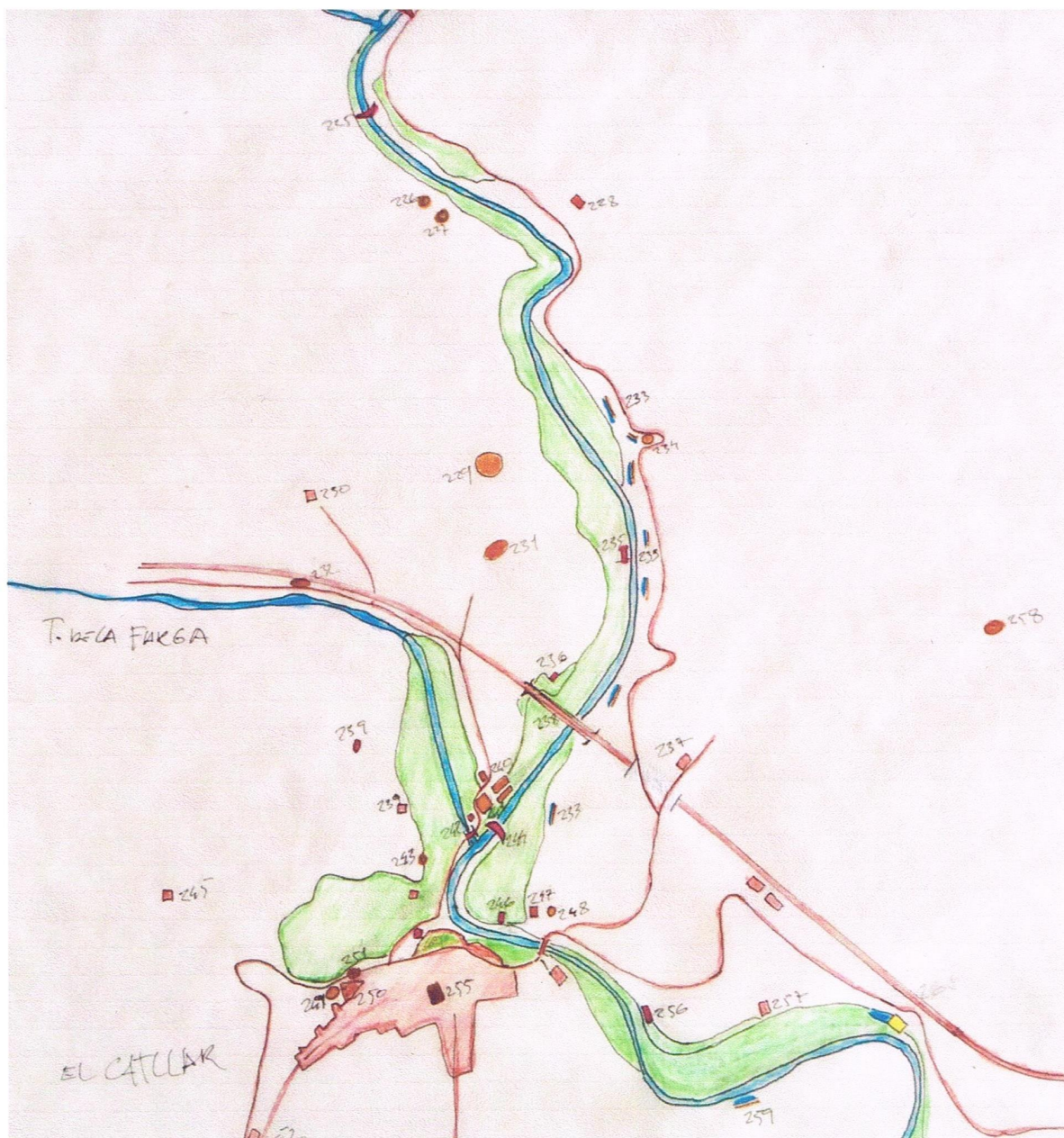
rol i Pont d'Armentera:

92. Resclosos de la Central electrica del Pont d'Armentera. 93. Antiga resclosa del Molinot. Moli draper. 96. Antiga síquia del Moli draper. (Molinot) 97. El Molinot. Central Electrica del Pont d'Armentera. 98. Resclosa del Pont d'Armentera. 99. Antiga resclosa del Pont d'Armentera. 100. Antiga resclosa (segle XVIII). 101. Pont (aqüeducte) del Pendot. 102. Pontet de les Femades (aqüeducte). 103. El Pont de les Femades (aqüeducte). 104. Antiga resclosa del Pont d'Armentera. 105. El Molinet de cal Batiste. 106. Resclosa del Xico. 107. La Fabrica del Xico. 108. Aqüeducte de cal Batiste. 109. El Moli de Morgades. 110. El Moli del Patró.

conjunt hidrogràfic del Catllar:

224. La Resclosa del Catllar. 225. La Resclosa Foradada. 233. Aqüeducte de la Cativera (jaciment romà) 235. Pont de la síquia de la Resclosa Foradada. 236. La sinia de Rullet. 241. La Fabrica . El Moli de la Vila, segles XIII-XIX, Moli Draper, segles XVI-XVII, Moli Paperer, segles XVIII-XX. Fabrica de paper continu , segles XIX-XX. 242. La Farga, segles XVI-XVII. 243. L'Agulla. 244. La Resclosa. 246. La Sinia de la Masieta de Queralt. 256. La Sinia del Clos. 257. El Trull de la Masia de Boronat. 259. Aqüeducte de Paret de Moro. (jaciment romà). 261. El Moli de Fortuny.

PDF
Complete

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

niexen les fotografies annexades.

Els ajuts rebuts, de l'IRMU i de la Diputació de Tarragona, ens han permès dotar-nos d'equipament informàtic i tècnic per millorar la qualitat de la nostra feina, sobretot a nivell fotogràfic.

Igualment, s'ha pogut formar un equip de persones per col·laborar en la introducció de dades a la base Omeka, i s'han organitzat jornades de difusió, així com material de publicitat.

Hem assistit al Curs "Camins d'aigua", citat anteriorment, que ens ha mostrat altres treballs en la mateixa línia i moltes idees i contactes. Conèixer l'estat de la qüestió, però, ens ha reafirmat amb la convicció que no tenim ni prou recursos materials ni, sobretot humans, per assolir la tasca que ens hem proposat. Almenys a mig termini. El treball de camp exigeix molt temps dedicació. Com també la correcta traslació de la informació a la base de dades.

Verificar, comprovar i normativitzar la informació exigeix una dedicació en hores per la qual hauríem de poder dedicar-nos de manera almenys semi-professional com molts dels projectes que hem conegut i dels quals en poensm algun exemple.

<http://parcdelasequia.cat/espai/el-cami-de-la-sequia/>

https://www.diba.cat/documents/429042/66872462/21_Aqueducte+de+Sant+Pere+de+Riudebitlles.pdf/becd7ee9-5c89-4092-8e49-f9ea2ca28d92

<https://parcs.diba.cat/web/BaixLlobregat>

<http://www.consorcidelter.cat/el-territori-del-ter/rutes>

De moment el nostre voluntariat ens ha permès arribar on som ara. Posteriorment s'ha de fer cerca documental, escrita i fotogràfica, una investigació que ens dugui a conèixer el riu Gaià com es mereix

Finalment, hem esmerçat alguns recursos a requerir els serveis d'un informàtic que bolqués la informació d'Omeka a les bases d'Acces, que esperem us siguin útils.